

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. IV. Quæ aliæ conditiones requirantur, vt aliquod opus sit de condigno
meritorium vitæ æternæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

Philipp. 3.

9. v. 24. & ad Philip. 3. v. 14.) Atqui hoc ipso quo aliqui constituuntur ut in stadio currant, eorum victoria sit proportionata & digna proposito premio, quantumvis alias operis dignitatem superante: ergo etiam similiter nostra victoria sit proportionata & digna vita aeterna. Secundò, quia opera quibus meremur caelum, cum fiant ex gratia, sunt supernaturalis ordinis, adeoque hac ratione proportionata premio supernaturali. Tertio, quia fiunt à filiis, quibus legitime certantibus non decet proponi aliud primum, quam hereditatem; & quia filius non eijcitur è domo paterna, sed in ea manet quamdiu vivit, idque status filij omnino exigit: adeò ut hereditas ex natura sua non competat ei solum pro certo tempore, sed pro tota vita. hinc hoc ipso quo anima, quae immortalis est, & naturaliter aeternum vivit, meretur sibi hereditatem; etiam meretur ut eam aeternum possideat: atque ita opera quae ratione status ipsius animae, siue ratione filiationis merentur hereditatem, ratione conditionis & immortalitatis ipsius animae merentur ut haec eam aeternum possideat. Item quia anima natura sua est formalem, ne perpetuò sit extra statum naturalem, opera eius etiam merentur ut corpus ei reunitum immortalitatem accipiat.

Vnde habent nostra opera quod sint proportionata aeterno premio.

35

Trident.

Qua ratione nostra merita accipiant dignitatem ex meritis Christi.

Quartò, quatenus fiunt à viro Christi membro, eaque ratione ex ipsius meritis aliquam dignitatem & vim merendi participant, ut docet Trident. sess. 6. c. 16. & can. 32. ac sess. 14. c. 8. ubi docet, nostra opera habere vim satisfaciendi ex meritis Christi. Quod non solum (ut aliqui putant) verum est, quia Christus meruit nobis gratias praeventientes, quibus facimus opera meritoria; sed etiam quia meruit ut nobis verè poenitentibus infunderetur gratia habitualis, qua in filios Dei adoptemur, & ut nostra opera tantam vim merendi ac satisfaciendi haberent, ut aperte insinuat Trident. supra, ubi non agit de gratia quae nobis necessaria est ut faciamus bona opera (de hac enim sufficenter egerat in superioribus capitulis sess. 6.) sed de ea, qua nostra opera redduntur formaliter digna tanto premio, & pro poenis Purgatorii satisfactoria. Et alias valde improprie diceret nostra opera à Christi meritis accipere vim satisfaciendi aut merendi, cum secundum illos solum accipiamus per Christi merita vim, qua possimus illa facere. quod longè diversum est. qui enim operario agrotò dat sanitatem, dat ei vim qua possit facere opera denarii diurni meritoria; tamen non dat ipsius operi vim illum merendi. Vnde etiam dicto cap. 8. dicitur nostra opera à Christo Deo Patri offerri, & ab hoc per illum acceptari; quod nequit intelligi praecise ratione gratiae praeventientis, quam Christus nobis meruit, sed eò quod ipse nostris operibus meruerit tantam vim merendi, ideoque à Patre ad tantum premium acceptentur.

36
Condignitas nostrorum operum cum vita aeterna praecipue nascitur ex statu filiationis.

Ex quibus patet Primò, opera nostra bona suam condignitatem siue proportionem cum premio aeterno praecipue accipere ex statu & conditione operantis; quatenus nimirum fiunt à filio Dei & membro Christi, cui omnino decet à patre pro premio laborum hereditatem

proponi. quam semel adeptum ex natura hereditatis & filiationis, decet in aeternum retinere.

Patet Secundò, hanc condignitatem iuvare & augeri ex Dei ordinatione & promissione nobis quasi in stadio certantibus tale premium proponentis. patet ex not. 3.

Patet Tertio, peccatum mortale longè aliter de condigno mereri poenam aeternam, quam opus bonum hominis iusti mereatur vitam aeternam. nam peccati malitia est omnino aequalis poenae aeternae, ita ut nequeat poena finita temporalis condigne puniri. quod verum esset, etsi animae natura sua non viveret in aeternum. hoc enim casu deberent ob peccatum mortale, aut puniri poena infinite intensa, si esset possibilis, aut supra naturam aeternum vitae conservari, ut condigne puniri possent; sicut ob hanc causam post diem iudicii corpora supernaturaliter aeternum conservabuntur. de quo plura dixi tom. 2. de Sacram. disp. 10. dub. 2. Secus est, ut iam ostendi, de opere bono, quod, si Deus aliter statuisset, posset minore longè beatitudine, v. c. quae non consisteret in clara omnino visione Dei & amore ei respondente, de condigno premiari. aut etiam beatitudine quae certo tantum tempore duraret, ut si Deus statuisset animas solum certo tempore conservare in esse, & praesertim si haec natura sua essent mortales. Harum ratio à priori est diversitas utriusque meriti, scilicet poenae & premij: nam malitia peccati ac meritum poenae crescunt pro magnitudine siue dignitate personae offensae; cum contra meritum premij ac valor boni operis in ordine ad premium, si in rigore procedatur, potius decrescat ex magnitudine personae, à qua meremur. ut ostendi tom. 2. de Sacram. disp. 2. dub. 3. n. 21. & disp. 10. dub. 2. ubi haec fusiùs probavi. Et hac ratione verissimum est Deum nostram bonam opera premiare supra condignum.

Patet Quartò, hanc propositionem: *Sicut opus malum ex natura sua est mortis aeternae meritorium; sic bonum opus ex natura sua est vitae aeternae meritorium.* & quaedam alias similes meritoria à duobus Pontificibus damnatas esse; cum satis aperte Scripturis & Patribus ac aperte rationi repugnent: praesertim cum earum Auctor vellet bona opera esse meritoria vitae aeternae, etsi fierent ab eo, qui nec filius Dei, nec membrum Christi esset. quod aperte repugnat Trident. sess. 6. c. 16. & can. 32. & Apostolo ad Rom. 8. ut patet ex dictis.

37
Peccatum aliter meretur poenam, quam opus bonum gloriam aeternam.

38

D V B I U M I V.

Qua aliae conditiones requirantur, ut ali-quod opus sit de condigno meritorium vitae aeternae.

V Ariae à Doctoribus eiusmodi conditiones assignantur, inter quas quaedam ab omnibus admittuntur, aliae verò ab alijs reijciuntur. Primò igitur hic omnes recensere, quae communiter à varijs solent requiri, deinde ostendam de quibus inter eos dubitetur, & quid dicendum sit quantum potero explicabo. Ex quo patet

39

patet hoc dubio varias difficultates nobis esse dissoluendas; de quibus alij sigillatim quaestiones proponunt, commodius tamen iudicavi omnes hoc dubio complexi.

40 Ut igitur aliquod opus sit de condigno meritum vitae aeternae, requiritur Primò ut sit opus moraliter bonum. quia per opus malum aut indifferens nullum à Deo praeium mereri possumus: neutrum enim Deo placet, aut in eius obsequium refertur. Nam prius necessario Deo displicet, eiusque voluntati repugnat: secundum verò hoc ipso quo in Dei obsequium refertur, desinit esse indifferens, & fit bonum. Et de hac conditione nulla est controuersia.

Secundò, requiritur ut sit factum à viatore. quia alii omnes sunt extra statum merendi. Tertiò, ut sit aliquo modo supernaturale, quia aliàs non esset proportionatum praeio supernaturali.

41 Quartò, ut sit liberum libertate contradictionis, ita scilicet ut in potestate facientis sit illud omittere saltem spectatis conditionibus quae de facto ad ipsum concurrunt, sive ut sit saltem in potestate ipsius id non facere cum iis circumstantiis, eoque modo quo de facto fit, iuxta dicta suprà disp. 2. dub. 7. num. 108. Et hanc conditionem paucis exceptis communiter omnes requirunt, quia aliàs opus non esset formaliter bonum, & consequenter nec praeio nec poena dignum. Vnde etiam communiter omnes hanc etiam conditionem in meritis Christi requirunt, quamvis dissentiant in explicanda ratione quae iis competit.

42 Quintò, ut id fiat ab homine iusto siue filio Dei, quia aliàs non habet ullam proportionem cum tali praeio: nam, ut ostendi suprà num. 33. bonitas nostri operis etiam supernaturalis est absolute finita; praeium autem nobis promissum est verè infinitum, tum ratione rei possidenda, quae est ipse Deus bonum absolute infinitum: tum ratione possessionis infinite durantis. Item cum hoc praeium sit vera hereditas, non conuenit id dari nisi filiis, nec opera meri serui possunt ad id promerendum habere ullam proportionem: licet, imò multò magis, ac vilis mancipij seruitium nequit habere proportionem, ut mereatur successionem in amplissimum regnum. Omnis autem homo, quamdiu non est filius Dei, respectu ipsius Dei solum est vilissimum mancipium. Hanc conditionem omnes admittunt, ut de facto saltem necessariam: & contrarium à duobus Pontificibus damnatum est. Et videtur ita requiri, ut implicet sine ea vllum opus esse vitae aeternae verè de condigno meritum, quia aliàs nullam cum tali praeio potest habere proportionem, ut iam ostendi.

Sextò, ut ad sit promissio talis praeii. Septimò, aliqui requirunt ut sit actus elicited aut imperatus à caritate: plurimi tamen id negant. Restat iam ut discutiatur aliquot difficultates circa has conditiones occurrentes.

43 Difficultas igitur est circa sextam conditionem. Aliqui enim volunt eam non requiri ut opus bonum sit de condigno meritum vitae aeternae, aiuntque eam solum esse necessariam ut Deus bene operanti teneatur dare praeium ex fidelitate; qui aliàs id solum teneretur dare

Coninck de act. supernat.

ex gratitudine, quae strictam obligationem non inducit.

Probatum Primò, quia promissio Dei nullum addit nostris operibus valorem, quo in se meliora aut digniora efficiantur: ergo non est necessaria, ut habeant veram rationem meriti. Secundò, quia peccatum mortale sine vlla promissione meretur poenam aeternam: ergo etiam opus bonum vitam aeternam. Tertiò, quia gratia habitualis per se sine alia vlla Dei acceptatione aut promissione reddit nos filios Dei adoptiuos & heredes vitae aeternae: ergo similiter opera bona à iusto facta reddunt eum dignum augmento hereditatis. Quartò, quia Christus non indiguit vlla promissione ut de condigno nobis mereretur remissionem peccatorum, & restitutionem iustitiae peccato Adam amissae: ergo promissio ad meritum non est necessaria. Antecedens probatur: quia aliàs peccatum esset potentius ad inducendam nobis poenam aeternam, ad quod non indiget vlla promissione, quam Christi meritum ad restituendam iustitiam: illud autem repugnat Patribus, qui docent donum libertatis fuisse potentius, quam debitum seruitutis. Quintò, quia aliàs sequeretur, Christum non fuisse condignè meritum gratiam antiquis Patribus, quia haec fuit illis data antequam Christo fieret vlla promissio de ea danda.

Sextò, quia aliàs sequeretur, iustos ignorantes hanc Dei promissionem suis bonis operibus non mereri vitam aeternam, & similiter eos qui tenent per opera habitu remissiora nos non mereri augmentum gloriae, hoc per talia opera verè non mereri; quia non acceptarunt talem Dei promissionem.

Septimò, quia qui iubente domino vineat, aut saltem vidente & approbante in ea laborat, meretur denarium diurnum sine villo alio pacto: ergo quicumque iustus facit aliquod opus bonum, cum hoc faciat Deo iubente aut saltem approbante, sine alia promissione meretur vitam aeternam.

Contrà Nominales volunt, opus bonum totaliter, aut saltem praecipue suam condignitatem respectu vitae aeternae accipere à promissione Dei, & aliàs ad tantum praeium secundum se esse omnino improporionatum. Ita Gabriel in 1. d. 17. q. 3. a. 3. dub. 1. §. Pro resolutione illarum. Occam. Occam ibid. q. 2. §. Ideo dico aliter. Scotus q. 2. §. Scotus. Hic potest dici, v. Contrà ratio meriti.

44 Secunda difficultas est circa 3. conditionem. Quidam enim putant ut opus de condigno mereatur vitam aeternam, sufficere quod sit moraliter bonum, & fiat ab homine iusto, & sit secundum modum supernaturale, et si secundum substantiam sit naturale. Probatum Primò, quia Scriptura saepe generatim promittit vitam aeternam facientibus opera misericordiae: atqui haec saepe sunt ex motu honesto merè naturali, & consequenter sunt secundum substantiam merè naturalia; ergo opera in substantia naturalia possunt mereri vitam aeternam.

Secundò, quia Trident. sess. 6. c. 10. & 16. & Trident. sess. 14. cap. 8. generatim docet, iustos per bona opera mereri vitam aeternam: atqui ipsi faciunt

M

multa

multa bona opera non supernaturalia in substantia: ergo opera bona in substantia naturalia merentur vitam eternam.

45 Tertia difficultas est circa secundam conditionem: utrum scilicet hæc requiratur ex natura rei, an ex sola Dei ordinatione. Quidam enim eam putant requiri ex natura rei, ita ut omnis actio non viatoris, quantumvis bona, supernaturalis, ac libera, ex natura sua ratione status ipsius operantis sit omnino incapax omnis meriti, præsertim de condigno, adeo ut, etsi Deus tali operi augmentum gloriæ promitteret, id tamen nulla ratione de condigno posset mereri. Ratio eorum est, quia credunt Dei ordinationem aut promissionem esse omnino impertinentem ad rationem meriti. Quare cum constet defunctos nihil amplius de condigno à Deo mereri, necessarium dicendum est eorum statum hoc ex sua natura habere.

46 **CONCLUSIO I.** Opera iustorum supernaturalia non accipiunt suam condignitatem siue proportionem cum præmio totaliter aut etiam præcipue à promissione siue ordinatione Dei, quæ ad tale præmium ordinantur: sed eam longe maxima ex parte habent ex natura sua & conditione operantis, quatenus scilicet hic est filius Dei & membrum Christi.

Patet ex dictis dub. 3. & Confirmatur, quia, etsi promissio possit efficere ut opus quod ex se non habet omnino completam proportionem cum præmio, eam habeat ratione promissionis, necessarium tamen aliquam proportionem in ipso opere requirit, quam suo aduentu compleat. v. c. proponens præmia currentibus in stadio talia, quæ solent eiusmodi operibus proponi, ex parte efficit ut victoris cursus sit dignus suo præmio: sed si tamen esset si victori pro præmio proponeret opulentum regnum, aut leuantibus stramen centum millia aureorum, quo casu non efficeretur illorum opera digna his præmiis, & postea supradicta iis largiendo, non daret iusta meritis præmia, sed stulta prodigalitate sua profunderet. Cuius non est alia causa, quam quia illa opera non habent ex se sufficientem cum iis præmiis proportionem, ut posita promissione possint ea de condigno mereri. vide dicta n. 16.

47 **CONCLUSIO II.** Seclusa Dei promissione iustus per sua bona opera nullum omnino ius etiam late sumptum ad regnum celorum aliunde præmium à Deo obtinendum haberet, nec Deus ex vilo capite ei teneretur quidquam pro operibus dare. Ita Auctores citandi pro 3. concl. & Scotus, Gabriel, Occam citati n. 43. & expressè docet D. Augustinus serm. 16. de verbis Apostoli, citandus infra n. 90.

Scotus.
Gabriel.
Occam.
August.

Probat, quia neque tenetur ex iustitia, neque etiam ex fidelitate (nam hæc supponunt promissionem) neque etiam ex gratitudine alioque simili capite: ergo nullo modo tenetur. Respondent aliqui, eum obligandum ex gratitudine, quia bona nostra opera cedunt in Dei honorem. Sed contrarium satis probavi dub. 1. n. 8. & Confirmatur Primò, quia Deus proprie nullum commodum ex nostris operibus accipit; nam externo illo honore, qui ei ex nostris

Quare Deus non tenetur ex gratitudine remunerari nostra bona opera.

bonis operibus aliquo modo accrescit, nec indiget nec aliquo modo in se beator sit. Sed potius ipsa nostra bona opera nobis per se vitia sunt & Dei dona, ideoque ipsi pro iis ab eo acceptis potius obligamur esse grati, quam ipse nobis. Sicut etiam discipulum aliquem bene studentem multum proficere cedat in honorem magistri, tamen magister non tenetur ideo discipulo esse gratus, siue habere gratias; sed contra discipulus debet ipsum profectum acceptum referre suo magistro, eique pro eo gratias agere.

Secundò, quia toti sumus ipsius Dei, & quid habemus aut facere possumus, mille modis ei debemus: nec unquam vel minima ex parte ipsius in nos beneficiis ac debito, quo ipsi obligamur, satisfacere possumus. Quasigitur debeat nobis gratias, si aliquid boni faciamus? certè multò minores, quam dominus deberet suo mancipio, quod ob sua scelera morti destinatum magno pretio non tam sua quam ipsius causa redemisset, & morbis confectum ac moribus peruersum magnis impensis curasset ac instruxisset; si hoc post tot beneficia leuem operam domini seruitio impenderet. Absurdissimum autem est dicere talem dominum huic mancipio pro eo seruitio aliquid ex gratitudine debere.

Dices, Recta gubernatio postulat ut Superior bene facta aliquo præmio, & peccata supplicio afficiat: ergo Deus ad hoc tenetur.

Respondeo Primò, inde non sequi, quòd obligetur ipsis bene operantibus ut det iis præmium; sed solum quòd sibi ac suo officio quodammodo obligetur ut illud faciat: sicut etiam iustitia exigit ut malos puniat, non obligatur tamen ipsis malis ut eos puniat.

Respondeo Secundò, antecedens solum esse verum quando subditi aliter nequeunt bene gubernari, & ad virtutem prouocari; Deus autem pro infinita sua sapientia posset alijs modis si vellet nos optimè gubernare. Quamvis omnino fatendum sit illum gubernandi modum & diuinæ bonitati & nostræ naturæ esse convenientissimum, quemque hoc iterum ordine æquitas ita manifestè exigit, ut naturali lumine clarissimè colligatur, Deum æquissimum iudicem eum sequi.

48 **CONCLUSIO III.** Omnino necessaria est Dei promissio, quia nos ad gloriam eternam promerendam ordinat, eamque nobis ut præmium operum addicit, ut eam de condigno mereamur. Ita Suarez de Reuiviscencia meritorum disp. 1. sect. 3. n. 8. D. Thomas 1. 2. q. 114. a. 1. ubi docet, actus nostros, quòd sunt vitæ eternæ meritorij, habere ex Dei ordinatione. Et ex hac parte vera est sententia Scoti, Gabri. & Occam, quos n. 43. citavi. Probat, quia nos aliquid ab aliquo de condigno mereri, intrinsecè dicit nos ipsum aliqua ratione obligare ut illud nobis det: atqui, ut iam ostendi, seclusa promissione nulla ratione possumus Deum nostris operibus ut nobis det vitam eternam, vlla ratione obligare: ergo seclusa Dei promissione non possumus hanc de condigno mereri. Secundò, quia, ut ostendi suprà dub. 3. nostra opera etiam ut facta à filio ex se non habent sufficientem condigni-

Suarez.
D. Thomas.

Scotus.
Gabriel.
Occam.

dignitatem cum tanto premio, sed tantum quamdam proportionem, ut per Dei promissionem possint ad tantum premium promerendum ordinari: ergo illa seclusa hoc de condigno mereri non possunt.

49 Dices, Hoc ipso quo Deus aliquem adoptat in filium, dat ei aliquid ius ad vitam æternam: ergo sine ulla alia promissione eius opera eam de condigno merentur. Respondeo Primò, aliquem fieri filium Dei adoptivum non consistere in sola infusione gratiæ habitualis, ut infra ostendam, sed includere Dei promissionem quæ tali vitam æternam promittit, eique ius ad illam confert. quare etsi totum concederemus, nihil propriè faceret contra nostram conclusionem, quia etiam in illo casu meritum non esset sine omni Dei promissione, quod nos solum contendimus fieri non posse. Respondeo Secundò, negando consequentiam; quia, etsi Deus hoc ipso quo aliquem adoptat in filium, necessariò ei tribuat aliquid ius obtinendi beatitudinem, quia in hoc illa adoptio intrinsecè consistit, tamen non necessariò tribuit ei facultatem ut possit suis bonis operibus illud ius augere merendo maiorem beatitudinem. Nam posset eum ad certum gradum beatitudinis ita adoptare, ut nullis meritis possit maiorem acquirere: ut ex tertia ratione & conclus. 7. magis patèbit. Adde, Deum aliquem adoptando in filium non necessariò eum destinare ad tam perfectam beatitudinem, quam sit ea quam de facto speramus ac meremur.

Probatum Tertiò, quia aliàs nulla esset ratio cur Beati, & animæ existentes in Purgatorio non possent mereri maiorem beatitudinem, cum illius seclusa contraria Dei ordinatione sint capaces, & multa opera eorum alias omnes condiciones ad meritum requisitas habeant. ut ostendam conclus. 7.

50 Ad primum argumentum contrarium, nego consequentiam: nam etsi Dei promissio non efficiat nostra opera in se meliora, tamen complet eorum proportionem cum tali premio, & ita ei condigna efficit. ut ostendi dub. 3. not. 3.

Ad secundum, nego consequentiam. Primò, quia peccatum mortale lōgè alter est dignum pœna æterna quam bonum opus vitæ æternæ. ut ostendi dub. 3. num. 37. Secundò, quia merendo vitam æternam, acquiri mihi aliquid ius ut Deus eam mihi det, eumque aliquo modo ad hoc obligo, ut patet ex dictis, & fufius docebo dub. 5. ad quod necessaria est ipsius promissio: merendo autem pœnam æternam nullum ius acquiri, nec Deo ullam obligationem impono; sed solum in me resultat obligatio pœnam æternam sustinendi si Deus eam infligat; & in Deo ius eam infligendi, si velit. Quæ naturaliter consequuntur violationem diuinæ auctoritatis, quæ peccato violatur. Ad tertium, nego antecedens: quia, ut ostendam disp. 21. dub. 8. gratia habitualis siue caritas non habet ex natura sua, sed ex sola Dei ordinatione vim constituendi aliquem filium Dei adoptivum, siue heredem vitæ æternæ. Et similiter actus caritatis ex eadem Dei ordinatione siue promissione habent vim merendi vitam æternam.

Coninck de act. supernat.

Ad quartum, nego antecedens: quia, etsi Christi opera non indigerint ulla Dei promissione, aut acceptatione, ut in se essent condigna eo premio, aut etiam infinites maiore: eadem indiguerunt ut Deum obligarent ut nobis tale premium conferret, & consequenter ut id absolute de condigno mererentur. Confirmatur, quia aliàs sequeretur, Christum nobis de facto meruisse ut omnes homines efficaciter & absolute eligerentur ad gloriam, & quidem infinitam: nam ad hoc eius merita fuerunt sufficientia. Illud autem aperte falsum est: nam, etsi Christi meritum fuerit absolute secundum suam dignitatem infinitum, tamen non meruit nobis gratiam aut gloriam nisi absolute finitam: nec omnibus absolutam electionem ad gloriam meruit, sed ijs solis, qui de facto id merentur & in gratia moriuntur: quod autem nobis illa non meruerit, causa est solus defectus promissionis. Nam si Deus Christo eiusmodi premium promississet, hic sine dubio fuisset meritis ut omnes homines de facto saluarentur, & consequenter omnes fuissent saluti, quia Christus non potuit iusto meritum suorum premio priuari. Quare hinc etiam nostra conclusio aperte conuincitur esse vera.

Dices, Christum ideo ista nobis non meruisse, quia sua opera ad illum finem non obtulit Patri; quod tamen ad hoc erat necessarium. Sed contra, nulla est causa cur ad rationem meriti potius ex mea parte requiratur ut mea opera offeram Deo ad tale premium promerendum, quam ex parte Dei, eiusdem promissio. Imò illa oblatio, si qua ratione necessaria sit, nulla alia ratione potest requiri, nisi quatenus est necessaria ut promissionem præmiantis acceptem. Vnde etiam promissio præmij longè potius ratione est necessaria, quam ulla operum oblatio: nam in præmiantem est necessaria expressa intentio tale premium determinatè promittendi; in merente verò ut summum est necessaria confusa aliqua generalis ac omnino implicita intentio eam promissionem acceptandi: nam aliàs qui ignorant nos per quævis nostra opera etiam habitu remissiora mereri augmentum gratiæ aut gloriæ, aut qui contrarium credunt; cum sua opera in hunc finem determinatè non offerant, illud non mererentur.

Confirmatur & explicatur clarè exemplo. Quia, ut aliqui currendo in stadio mereantur certum brauium, necessarium est ut agonothea certum premium victoribus determinatè promiserit: hi tamen id determinatè ex condigno merentur, etsi nesciant, quale premium propositum sit; imò etsi nesciant aliud premium fuisse propositum præter plausum spectantium. Ad illud enim sufficit quod illa præmia fuerint communitati proposita, & ab ea acceptata, & quod victores intenderint eadem conditione cum alijs currere.

Ad probationem, nego assumptum: nam ut medicina dicatur potentior morbo, non est necesse, quod ad restituendam sanitatem nihil requiratur, quod morbus non requirit ad adferendam mortem (nam aliàs non esset opus ut æger medicinam sumeret) sed sufficit quod ipsa habeat

M 2

vim

Quod Christus non meruit omnibus absolutam electionem ad gloriam efficacem & absolutam electionem ad gloriam oblat solus defectus promissionis siue decreti Dei.

Qua ratione merens premium debeat sua merita ad hoc offerre.

In promittente premium debet esse magis determinata intentio, quam in merente.

Cur potius requiratur promissio ad meritum præmij quam ad meritum pœnae.

vim expellendi morbum, si agro debite applicetur. Sic ut Christi meritum sit potentius nostris peccatis, sufficit quod habeat ex se sufficientem vim ea tollendi, modò nobis debite applicetur, ad quod requiritur Dei promissio de nobis danda gratia præueniente, & remissione peccatorum. & hoc ut summum doceant Patres: quamvis ipsi proprie agant de peccato Adami, & seruitute quam per ipsum incurrimus.

54 Ad quintum, nego assumptum: nam ut Christus antiquis Patribus de condigno meruerit gratiam, sufficit quod Deus illis dederit gratiam ob præuisa merita Christi ex pacto futuro facienda. Nam si quis daret vinitori indigenti aureum intendens postea cum eo pacisci ut colendo suam vineam cum mereatur, hic postea ex pacto operando verè illum aureum meretur, idque ex iustitia; ad quod meritum patet requiri pactum. Adde, generi humano statim post lapsum Adami fuisse factam promissionem de mittendo Salvatore & danda hominibus gratia ob illius futura merita; quam homines cum ad ipsos etiam spectaret, acceptare poterant, & de facto acceptarunt.

Ad sextum, patet solutio ex responsione ad quartum, ubi ostendi ad rationem meriti sufficere implicitam acceptionem promissionis, quam ignorantes habere possunt.

Ad septimum, Respondeo antecedens solum esse verum quòd illa iussio aut approbatio habet vim impliciti pacti: unde multis casibus fallit: & præsertim quando operans ex alio capite tenetur gratis hortum alterius id petentis aut iubentis colere. Sicut accidit nobis respectu Dei, cui seclusa promissione tenemur in omnibus gratis obtemperare & seruire. Quare seclusa omni Dei promissione, quantumvis homo sua opera faceret spe mercedis, & hanc per illa mereri intenderet, nullo tamen modo Deum ad eam sibi dandam obligaret, nec ad eam vllum ius acquireret. Sicut quantumvis seruus suo seruitio intendat suum dominum obligare ut sibi aliquod præmium conferat, frustra tamen id faciet, si hic ei nihil promiserit; nec hoc casu quidquam aliàs sibi indebitum merebitur.

55 Quod verum est etsi ipse domino suo dicat se ea intentione hoc vel illud opus facere ut tale præmium mereatur, nisi hic ostendat se id sub ea conditione acceptare, quo casu ei implicitè præmium promitteret. Ad hoc tamen non sufficit dominum id audientem tacere: quia cum habeat ius, ut seruus illud opus faciat sine vlla mercede, non tenetur illam conditionem acceptare. Et consequenter præcisè tacendo non magis potest dici eam acceptare, quam eam contemnere, siue relicere: iuxta regulam Iuris 44. in 6. ubi dicitur: *Is qui tacet non fatetur.* Ex quo communiter inferunt, tacentem non consentire in suum præiudicium; sed solum in fauorabilibus, iuxta regulam 43. ibidem. ut fuisse docet Sanchez lib. 1. de matrim. disput. 5 n. 5. Quare dominus tunc tacens solum censetur acceptare illud opus, quatenus sibi commodum est. Adde, si ut seruus esset diligentior,

dominus significaret se conditionem eam acceptare, sine animo præmium dandi, aut se ad hoc obligandi, peccaret quidem contra veritatem, tamen nullam faceret seruo iniuriam, nec hic acquireret vllum ius ad præmium, quia nullum habebat ius ut dominus illud seruo promitteret. Sicut si quis suo debitori iniuste protrahentem solutionem, quo cum ad soluendum excitaret, aliquid fidei promitteret, accepta solutione, ei non teneretur, saltem ex iustitia aut fidelitate, promissum soluere.

56 Dices Primum, Multa sunt opera bona, ad quæ non obligamur; qualia sunt opera consilij euangelici: ergo hæc faciendo ex spe mercedis, hanc sine vlla promissione de condigno merebimur. Secundò, taciturnum illud pactum non habet vim promissionis, quia non est materia iuramenti promissorii. Tertiò, quia quicunque operam valentem vno aureo conduceret expressè in medio aureo, teneretur huic ex iustitia dare integrum aureum, & tamen hoc ei non promississet: ergo hic sine vlla promissione integrum aureum mereretur.

57 Ad primum, nego consequentiam. Primum, quia, etsi Deus de facto ea opera nobis non præcipiat, tamen habet absolutum ius ea nobis præcipiendi: quare ea faciendo sub spe mercedis non possumus Deum obligare ut ea cum illa conditione siue cum eo onere acceptet; aut impedire quo minus iuste velit nos ea facere sine vlla mercede. Secundò, quia etsi ad ea non obligemur sub vilo peccato, tamen ex gratitudine ob beneficia à Deo accepta sunt ei aliquo modo etiam debita, quatenus si velimus his prout conuenit satisfacere, debemus nos totos omniaque nostra Deo offerre, omniaque bona quæ possumus, eius causâ facere, cum etiam hoc faciendo numquam possumus ei plenè satisfacere; sed solum secundum quid, & quantum potest à nobis iure exigi.

Ad secundum, nego assumptum, eiusque probationem. nam qui sciens alterum suum hortum colere spe mercedis, eius operam cum ea conditione oblatam acceptat, hoc ipso promittit ei mercedem, & si iuraret se eam ita acceptare, ex iuramento obligaretur ei mercedem soluere, eodem modo ac si id expressè iurasset.

58 Ad tertium, nego priorem partem antecedentis esse generatim veram. nam fallit quoties conducens operam alterius non obligatur ex iustitia ipsi pro ea integrum aureum promittere, siue quoties habet iustam causam eam medio pretio conducendi. ut accidit Primum, quòd alter ex alio capite tenetur gratis ipsi id exigenti suam operam impendere, sicut nos obligamur Deo. Secundò, quòd eòducens non indiget opera alterius, eò quòd facile gratis, aut exiguis expensis posset aliunde similem operam habere, atque ira huius operam magis conducit gratia ipsius locantis, quam sui, ut scilicet ille habeat occasionem aliquid lucrandi, quia aliàs magno suo incommodo deberet omni lucro carere. Prout etiam accidit in nostris meritis respectu Dei, qui ea magis nostra, quam sua causâ à nobis fieri

Cum seclusa promissione non sufficiat nos intendere nostris operibus mereri præmium Deumque hoc scire.

Quando tacens censetur consentire, & quando non.

Sanchez.

Fidei pro-
n. itrens non
obligatur in-
iuste extor-
quenti præ-
missum.

Gratitudo
in Deum
multa à no-
bis exigat, ad
quæ absolu-
te non obli-
gamur.

Multis casibus licet
medio pretio
alterius
operam con-
ducimus.

feri cupit. Tertiò, quoties mercenarius sciens & prudens sine ulla necessitate ita alteri suam operam elocat: tunc enim alter ei nullam facit iniuriam eam eo pretio conducendo, nec ille tunc plus sua opera meretur, quòd si conducens sine locantis iniuria non poterat eius operam minore pretio quàm integro aureo conducere (vt ferè fit deficientibus omnibus causis suprà allatis) tunc tenetur ei integrum aureum persolvere. Quia cum tunc non possit licetè eius operam conducere nisi promittendo ei integrum aureum, hoc ipso quo sciens eam conducit medio aureo, per iniuriam est ei causa damni, & consequenter tenetur hoc ei reparare. Ad quod tenetur etiam ratione rei acceptæ, si inde factus sit ditior, & alter non intenderit suam operam gratis dare; sicut is qui aliam rem valentem vno aureo ab ignaro aut coacto vendere, emisset medio. Sed hic casus nullo modo competit meritis nostris erga Deum, qui potest à nobis gratis omnia opera exigere.

His adde, ne quidem in hoc casu locantem operam strictè loquendo mereri de condigno integrum aureum: atque ita consequentiam esse nullam. Quia si conducens omnino putasset eius operam non valere nisi medio aureo, & ex ea aliquo casu nullam accepisset utilitatem (vt si aratum ac satum agrum quem sine illius opera conducens non arasset, inundantes aquæ omnino reddidissent infructiferum) tunc ille non teneretur ei plusquam medium aureum dare, quod esset falsum; si hic de condigno fuisset integrum meritis; nam si ei promississet integrum, teneretur ei integrum dare, quia tunc fuisset de condigno eum meritis. Quare quòd talis conductor teneretur aliquando integrum aureum alteri dare, strictè loquendo, non provenit ratione meriti de condigno; sed aut ratione damni alteri per iniuriam illati, aut ratione rei acceptæ, siue quia ab altero non gratis dante accepit rem sibi non debitam tantum valentem, quæ in suo effectu adhuc apud eum existat, quatenus inde factus est ditior. Quod, vt per se patet, non includit necessariò rationem meriti: nam si ea ratione conduxisset operam alicuius equi, eodem modo obligaretur, cum tamen equus non sit capax veri meriti.

CONCLUSIO IV. Probabilius est ad meritum vite æternæ requiri actum supernaturalem in substantia. Ita Molina in sua Concordia disp. 6. & videtur aperte sententia D. Thomæ 1.2. q. 114. art. 3. ubi docet, nostros actus solum habere rationem meriti quatenus procedunt à Spiritu sancto, siue à principio supernaturali: quod non aliter est necessarium, quàm quia illi debent esse supernaturales. vt ostendi disp. 4. dub. 3.

Pro quo Nota Primò, longè probabilius esse iustos præter virtutes theologicas infundi etiam habitus virtutum moralium, vt ex communiori Theologorum sententia ostendi disp. 6. dub. 2.

Secundò, habitum voluntari inhaerentem, cum sit agens naturale & necessarium, semper vnà cum ea in actum influere, quoties ipsa pro-

ducit aliquem actum in quem habitus potest influere, siue quoties ipsa operatur circa ipsius obiectum formale. vt ostendi disp. 6. dub. 5. conclus. 2.

Tertiò, actus naturales & supernaturales posse habere idem obiectum formale. vt ostendi disp. 5. dub. 3.

Probatur ergo Conclusio Primò, quia aliàs actus nostri non haberent proportionem cum præmio, quod in sua substantia est omnino supernaturale, & altioris ordinis. Nec sufficit, si dicas eos sufficienter habere hanc proportionem hoc ipso quo sunt à filio; quia vt filiatio possit operibus nostris tribuere hanc proportionem cum præmio, debent ipsa ex se habere aliquam proportionem cum statu filiationis; qui cum omnino sit supernaturalis, sola illa opera sunt illi proportionata & ad illum spectantia, quæ sunt etiam ordinis supernaturalis.

Probatur Secundò, quia, vt patet ex Iohannis 15. vers. 5. Arathico cap. 6. Trident. sess. 6. can. 3. non possumus naturæ viribus sine auxilio gratiæ facere vllum opus immediatè conducens ad salutem, quale est omne opus meritum vite æternæ: atqui huius nulla est alia ratio quàm quia talia opera necessariò sunt in substantia supernaturalia; ergo dicendum est, omnia opera, quibus meremur vitam æternam, necessariò esse in sua substantia supernaturalia. Minor probatur, quia ad opera solum secundum modum supernaturalia sæpè sufficeret gratia externa, siue pia aliqua motio, quam Deus mediantibus creaturis, v. c. concionatoribus, bonis aliorum exemplis, subitis ac horrendis aliquorum punitionibus, &c. in nobis excitaret. quod tamen dici non potest: quia, vt ostendi disp. 4. dub. 4. Pelagiani eiusmodi gratiam admittebant, & tamen fuerunt ab Ecclesia damnati. vide hac de re plura suprà disp. 4. dub. 3. conclus. 3.

Probatur Tertiò, quia omnes actus virtutum moralium, qui ex obiecto suo & circumstantiis sunt proportionati ad merendam vitam æternam, si fiant ab homine iusto, sunt ab habente eorum habitus supernaturales, atque ita necessariò ab his procedunt, iuxta dicta not. 2. & 3. & consequenter sunt supernaturalia. Confirmatur, quia, cum dicti habitus nobis infundantur, vt per eos actus meritorios eliciamus; frustra id fieret si possemus mereri vitam æternam per actus secundum suam substantiam merè naturales, quia ad eiusmodi actus eliciendos non indigemus habitibus infusis, sed ad summum aliquam gratiam præueniente, v. c. pia aliqua cogitatione à Deo in nobis excitata.

Ex his patet responsio ad argumenta proposita pro contraria sententia numero 44. libenter enim concedimus iustos per opera misericordiarum, ac aliarum virtutum mereri regnum caelorum: sed dicimus hæc debere procedere ab habitu aliòue principio supernaturali. quod etiam communiter saltem in omnibus iustorum bonis operibus fit: vt ex dictis patet.

61
Cur ad meritum requiratur actio supernaturalis in substantia.

62
Iohann. 15.
Arathico.
Trident.

63
Omnes actus virtutum hominis iusti sunt supernaturales.

Ad actus non supernaturales in substantia non indigemus habitu infuso.

69
Molina.
D. Thom.

Coninck de act. supernat.

M 3

CON.

64

Vasquez.
Suarez.

CONCLUSIO V. Ut opus sit meritorium vitæ æternæ, non requiritur ut eliciatur aut imperetur à caritate. ita cum alijs Vasquez 1.2. disp. 217. c. 2. & Suarez disp. 2. de Reuiviscencia meritorum sect. 3. num. 33. Patet Primò, quia Scriptura & Patres sæpissimè absolute docent, opera misericordiæ aliæque similia mereri vitam æternam: quod falsum esset, si sola opera caritatis elicitæ aut imperatæ eam mererentur. Quia sic non esset absolute verum alia virtutum opera eam mereri; nam solum quandoque & per accidens eam mererentur, quando scilicet & quatenus à caritate imperarentur, quod ijs omnino per accidens est. Probatur Secundò, quia Scriptura satis aperte innuit contrarium. Nam Matth. 10. dicitur, recipientem iustum in nomine iusti, aut dantem alicui calicem aquæ frigida in nomine discipuli, non cariturum mercede. Certè si esset necesse hæc fieri ex caritate in Deum, non sufficeret ea facere in nomine iusti aut discipuli. Tertiò, quia aliàs pleraque iustorum bona opera carerent sua mercede; quia communiter homines non solent operari ex caritate, sed ex motu aliarum virtutum, & sæpissimè ex virtute spei, siue ex spe mercedis, quos tamen spes secundum aliam sententiam confunderet, quia nullam mercedem reciperent. Quartò, quia aliàs qui præcisè ex amore erga fidem Christianam, iustitiam, aut castitatem eligeret potius mori, quam contra has virtutes peccare, & ideo de facto occideretur, nullam ideo à Deo mercedem acciperet: quod aperte est absurdum, & contra communem Ecclesiæ sensum; quæ ita occisos ut Martyres colit, & eorum facta ut summè heroica ac meritoria summis laudibus effert, nec unquam solet inquire, an hoc fecerint ex affectu caritatis. Qua de re plura dixit om. 1. de Sacramentis, quæst. 66. num. 150.

65
Matth. 10.

Matth. 5.

Matth. 10.

Iohan. 15.
Trident.

Dices Primò, Matth. 10. dum dicitur, omnè qui reliquerit domum, patrem, aut matrem, &c. accepturum vitam æternam, additur, *propter nomen meum*. ubi insinuat, eum hanc non accepturum, qui illa ob alium finem fecerit. Secundò, Matth. 5. dicitur, *Si diligitis eos qui vos diligunt, quam mercedem habebitis?* ergo ad obtinendam mercedem necesse est ut diligamus amicos propter Deum. Tertiò, Matth. 10. ut quis alium recipiendo mereatur vitam æternam, debet eum recipere in nomine Prophetæ, discipuli, aut iusti, id est propter Christum, cuius discipulus aut Propheta est. Quartò, quia, ut dicitur Iohannis 15. & à Trident. sess. 6. cap. 16. ut mereamur debemus manere in Christo, & ab eo virtutem accipere, sicut palmes à vite: illud autem fit per actum caritatis. Quintò, per omne nostrum meritum, quo meremur augmentum gloriæ, augetur in nobis habitus caritatis: atqui hoc solum potest fieri per opera à caritate procedentia: ergo per alia opera non meremur augmentum gloriæ. Sextò, ut opus sit meritorium, debet referri in finem supernaturalem: ergo per actum caritatis.

66

Sed hæc omnia argumenta solum probant sequentem nostram conclusionem: scilicet ut opus sit meritorium vitæ æternæ, debere ali-

quo modo referri ad Deum, siue ad aliquem finem supernaturalem: quod fit quoties aliquod opus aut habet Deum pro obiecto; aut fit ex spe mercedis supernaturalis, aut ex motu aliquo spectante ad religionem aut statum hominis Christiani. Omnibus enim his modis fit propter Deum, quatenus omnis eiusmodi finis ex se ad Dei gloriam ordinatur. Et aliàs iustus qui ex affectu siue amore fidei Christianæ, quia hanc nolle negare, mortem pateretur, nisi simul eliceret actum caritatis, nihil mereretur: quod absurdum est.

Ex quo patet solutio primi & tertij argumenti: solum enim probant, ut deserentes parentes, aut suscipientes discipulum Christi per hoc aliquid à Deo mereantur, non sufficere eos hoc facere ob commoda temporalia, aut similem causam, sed requiri ut id faciant aliquo ex dictis finibus: qui enim hos intendit, verè ea propter Christum dicitur facere.

Ad secundum, Respondeo ibi solum dici, non sufficere nobis ad vitam æternam si solos amicos diligamus, & interim inimicos oderimus, atque ita peccemus mortaliter. Idemque & nihil aliud docet Apostolus 1. ad Corinthios 13. dum dicit neque fidem, neque opera misericordiæ, &c. nobis prodesse posse sine caritate, non quidem actuali, sed habituali: agit enim de ijs qui in schismate & mutuo odio viuunt; quibus etiam reliqua bona opera docet nihil prodesse, quamdiu volunt in schismate & dissensionibus persistere.

Ad quartum, Respondeo ibi solum dici nos nihil posse mereri sine habitu caritatis, quo in Christo manemus, & nisi opera nostra à Christo eiusque gratia virtutem merendi accipiant; quæ conditio non solis actibus caritatis, sed etiam alijs iustorum operibus convenire potest. omnia enim opera supernaturalia quæ iusti faciunt, faciunt manentes in Christo & virtute ab eo accepta.

Ad quintum, nego minorem: cum enim habitus infusus per opera nostra solum meritorie augeantur, per quavis opera meritoria omnes augentur: exceptis habitibus fidei & spei, quando hi alijs sunt intensiores, iuxta dicta disp. 6. n. 60. & 61.

Ad sextum, nego consequentiam: quia opera nostra etiam per alios actus præsertim fidei & religionis in ralem finem referri possunt.

CONCLUSIO VI. Probabilius est ut opus aliquod sit meritorium vitæ æternæ, id debere aliquo modo referri in Deum saltem indirectè, quatenus fit ex fine spectante ad fidem, spem, caritatem, religionem, aut statum hominis Christiani.

Probatur Primò, ex argumentis contra 3. concl. allatis, præsertim primo & tertio; quæ hanc conclusionem valde insinuant. Secundò, quia aliàs opera nostra nullo modo sunt in obsequium Dei: atqui ut aliquid ab alio merear, debeo operari in obsequium ipsius (nam operando mea præcisè causa nihil ab alio possum mereri): ergo ut opera nostra à Deo mereantur vitam æternam, debent ob aliquem ex dictis finibus fieri. Tertiò, quia Trident. sess. 6. c. 16. ut

Qui facit ali.
quid ob finem
aliquo modo
supernatur.
lem, facit id
propter
Christum.

67

1. Cor. 13.

Ad meritum
requiritur
caritas non
actualis, sed
habitualis,
qua in Chri-
sto mane-
mus.

68

69

Trident.

opus

gela opera
supernaturalia
sunt in
Christo.

opus sit meritum gloriae, requirit ut in Deo fiat & à virtute à Christo accepta: atqui opus cui supradicta conditio deest, non potest secundum mentem Concilij dici hoc modo fieri: ergo non est meritum gloriae aeternae. Minor probatur, quia neque fit propriè propter Deum, eiusque obsequium, nec fit ex virtute quam Christus in nos ut in sua membra influit: nam sicut sumus solum membra Christi, quatenus sumus Christiani, ita Christus eam virtutem solum influit in opera, quae facimus ut Christiani: quae autem illa conditione carent, ea non faciunt ut Christiani, sed ut homines rationales & naturales philosophi.

70 Dices, Omne opus moraliter bonum cum sit secundum legem naturae, & quoddam bonum naturae rationalis qualis est, naturaliter cedit in honorem Dei auctoris vniuersae: ergo sufficienter propter eum fit. Respondeo, ut per aliquid opus aliquid ab alio merear, non sufficere quod hoc quacumque ratione in ipsis commodum suae honorem cedat, sed est necesse ut hoc aliquo modo intendam, aliàs nullo modo id faciam in obsequium ipsius. v. c. quando magna industria agendo causam meam lucror litem, & ita sum occasio cur Petrus, qui similem litem habet, hanc etiam lucratur, huic mea opera prodest, quia tamen eam non impendo in gratiam ipsius, per eam ipsi non obsequor, nec ab eo aliquid mereor. Idemque est quando aliquis operatur moraliter bene ob finem merè naturalem, nullo modo spectando aut Deum; aut quod ita operari deceat hominem Christianum, aut similem finem: tunc enim non videtur ea actione vere famulari Deo; & consequenter non meretur ab eo vitam aeternam. Et confirmatur, quia tunc homo non operatur ut Christianus, nec eius actio est formaliter actio hominis Christiani, & consequenter non videtur esse meritoria, saltem vitae aeternae; sed ut summum alicuius praemij temporalis: quia praemia supernaturalia tantum sunt promissa operibus fidelium quae talia sunt.

71 Dices Secundò, hinc sequi, plurima opera bona iustorum manere sine mercede, quia multi, praesertim rudiores, in operando raro spectant eiusmodi fines.

Respondeo negando assumptum, quia vix unquam aut fortè numquam fideles faciunt aliquid opus absolute bonum, nisi ex aliquo pio affectu, & sapissimè ex motivo spei, quia nimirum aliquam mercedem à Deo sperant. Quod vel inde patet, quod communiter ex his aliquam fiduciam in Deum statim concipiant; quod non ita naturaliter & sine alia reflexione communiter accideret, nisi ex simili aliquo motivo agerentur, ita ut actu sibi essent conscij se per ea opera Deo obsequi. Quod multò magis accidit in actibus heroicis, ut quando aliquis occiditur, quia non vult iustitiam aut castitatem deferere. Semper enim Christiani tunc reflectunt ad suum statum, siue quam dedecant ea peccata Christianum; aut ad supplicia, quae eiusmodi peccata merentur: cum enim tunc videant se constitutos in termino vitae, ac debere statim coram Deo comparere, moraliter vix

fieri potest, ut voluntas bene constituta (qualis est necessariò ea, quae mortem peccato praefert) tunc nullum ad Deum, eiusque iudicium respectum habeat.

CONCLUSIO VII. Quod opera non viatorum quantumvis aliàs bona, supernaturalia, ac libera, non sint meritoria augmenti gloriae: prouenit ex sola Dei ordinatione. Ita Auctores pro 3. concl. citati. Probatur, quia cum eiusmodi opera sint bona, libera, supernaturalia, & aliàs ex se proportionata tali praemio, nulla potest iusta ratio fingi, cur id nequeant mereri, nisi quia Deus ita statuit, siue quia ijs deest promissio quae ad rationem meriti, ut supra ostendi, requiritur. Quod maximè videtur clarum in operibus existentium in Purgatorio aut olim in limbo; qui nondum beatitudinem erant adepti, nec omnino positi in viâ termino. Quare nulla videtur alia esse ratio cur non potuerint maiorem gloriam mereri, quam defectus promissionis & ordinationis diuinæ, siue quia Deus eorum actibus nullum praemium promissit, neque eos ulterius quidquam mereri voluit. Confirmatur, quia, ut dicitur 1. ad Corinth. 9. & ad Philip. 3. hoc tempus est nobis concessum ad merendum, sicut certantibus in stadio: atqui his ex sola agonothetæ voluntate praefigitur certum tempus, quo eorum industria possit mereri praemium, & post illud nullo modo est eo digna: ergo idem est de nostris operibus respectu vitae aeternae.

Hinc sequitur, cum peccata natura sua sine vlla Dei constitutione mereantur poenam, etiam in inferno facta verè mereri augmentum poenae: quamuis Deus statuerit hanc non augere; quia hoc ita conueniebat: ne illi qui ita sunt extremè miseri ut suam miseriam nullo modo possint aut tollere aut minuire, eam in perpetuum continuò sine vllò termino augerent; praesertim cum ob defectum gratiae impossibile ipsis sit non sepe peccare, saltem aliquo peccato in genere. & hac etiam ratione eos Deus infra condignum punit.

D V B I U M V.

Utrum per nostra merita acquiramus verum ius ad vitam aeternam, & quæ ratione, siue ex qua virtute Deus obligetur eam nobis dare, & de facto der?

PRIMò, quidam docent, Deum nullo modo obligari iustis pro suis meritis dare vitam aeternam, nec hos ad illam vllum ius acquirere. PRIMò, quia is qui alteri aliquid debet, est hac ratione eo inferior ei que subiectus: atqui Deus nulla ratione potest nobis esse inferior: ergo nulla ratione potest nobis aliquid debere. SECUNDò, quia si haberemus ius ad vitam aeternam, eamque Deus obligaretur nobis dare, non posset sine nostra iniuria eam nobis negare: atqui hoc est falsum; quia, etsi Deus priuaret omnes Beatos sua beatitudine, nullam iis faceret iniuriam: ergo nullum ad eam habemus ius. Hanc tener Durandus in 2. d. 27. q. 2.

M 4

Alij

Durandus.

Alij

Fideles vix
unquam
faciunt opus
verè bonum
non inten-
dendo sine
aliquo modo
supernatura-
lem.

73